

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. Z., M. Z.,

R. Z. i R. .

przy uczestnictwie Operatora Gazociągów Przemysłowych "G. "

Spółki Akcyjnej w W.

o ustanowienie służebności przesyłu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 kwietnia 2013r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 26 kwietnia 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wnioskodawcy [...] wystąpili o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem na rzecz uczestnika Operatora Gazociągów Przesyłowych G., będącego właścicielem gazociągu przebiegającego przez ich działki nr 117/3 oraz nr 117/4 i 117/5.

Sąd Rejonowy w Ż. postanowieniem z dnia 18 stycznia 2012 r. ustanowił służebność przesyłu gazociągu wysokiego ciśnienia relacji X – Y - przebiegającego przez szczegółowo opisane działki nr 117/3 oraz nr 117/4 i 117/5 - na rzecz uczestnika postępowania, polegającą na prawie utrzymania gazociągu oraz prawie wykonywania wszelkich czynności niezbędnych do jego prawidłowej eksploatacji, w tym wykonywania konserwacji, modernizacji, remontów, napraw i usuwania awarii oraz zakazie zabudowy w strefie, której szerokość określa Norma Branżowa BN - 71/8976-31 z 18 marca 1971 r., za jednorazowym wynagrodzeniem w łącznej kwocie 79 800 zł. W pozostałym zakresie wniosek został oddalony.

Sąd pierwszej instancji uznał za bezzasadny zarzut zasiedzenia służebności zgłoszony przez uczestnika postępowania, wynagrodzenie z tytułu ustanowionej służebności ustalił na podstawie opinii biegłego.

Postanowienie Sądu Rejonowego apelacją zaskarżyli wnioskodawcy i uczestnik postępowania. Wnioskodawcy wskazali, że Sąd określając wysokość zasądzonego na ich rzecz wynagrodzenie zgodnie z opinią biegłego, nie odniósł się jednak do złożonej w sprawie opinii uzupełniającej i zawartych w niej autopoprawek. W opinii uzupełniającej wysokość wynagrodzenia została tymczasem określona na kwotę 130 700 zł w miejsce kwoty 79 800 zł, wskazanej w opinii zasadniczej.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2012 r. oddalił apelację wnioskodawców uznając, że jest pozbawiona uzasadnionych podstaw. Na skutek apelacji uczestnika uchylił punkt IV zaskarżonego postanowienia dotyczący kosztów postępowania i w oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Wnioskodawcy w skardze kasacyjnej zarzucili naruszenie: art. 382 k.p.c. przez pominięcie części zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj. uzupełniającej opinii biegłego; art. 233 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez

przyznanie waloru wiarygodności opinii biegłego i jednocześnie nieustosunkowanie się do treści opinii uzupełniającej; art. 328 § 2 k.p.c. zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez nieodniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia do opinii uzupełniającej biegłego, a także naruszenie art. 305² § 2 k.c. przez nieustalenie odpowiedniego wynagrodzenia z tytułu ustanowionej służebności przesyłu, podnosząc, że powinno ono, zgodnie z opinią biegłego, wynosić 130 700 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący wykazał w skardze kasacyjnej naruszenie przepisów postępowania - art. 382 i 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie oraz prawa materialnego - art. 305² § 2 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w świetle zebranego materiału „odpowiednim wynagrodzeniem” w rozumieniu tego przepisu jest kwota 79 800 zł.

Zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Zakresem materiału zebranego w Sądach obu instancji była między innymi opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, składająca się z dwóch części, tj. opinii podstawowej oraz opinii uzupełniającej. Z opinii uzupełniającej - w której biegły zmienił obszar ograniczonego użytkowania działek, zwiększając go znacznie, a ponadto wskazał powody, dla których należało przyjąć współczynnik K 0,5 nie zaś 0,1 - wynika, że jednorazowe wynagrodzenie powinno zostać określone w kwocie 130 700 zł, nie zaś oparte na pierwotnych wyliczeniach obszaru ograniczonego użytkowania działek. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, podobnie jak Sąd Rejonowy, w ogóle nie odniósł się do nowych, zawartych w opinii uzupełniającej, wyliczeń obszaru ograniczonego użytkowania działek. Na podniesiony w apelacji wnioskodawców zarzut dokonania przez Sąd Rejonowy ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem oraz naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., odpowiedział lakonicznym i nieadekwatnym do zarzutu stwierdzeniem, że „nie tyle częstotliwość korzystania z nieruchomości, ile uciążliwość z tym związana dla wnioskodawców decyduje za przyjęciem do wyliczenia wysokości wynagrodzenia współczynnik „K” na poziomie 0,50”. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie można

nawet odtworzyć rozumowania, z którego wynikałoby dlaczego, mimo przyjęcia współczynnika $K = 0,5$ oraz niezakwestionowania nowych wyliczeń biegłego w zakresie obszaru ograniczonego użytkowania, Sąd Okręgowy nie przyznał wynagrodzenia w kwocie 130 700 zł, lecz w kwocie 79 800 zł wynikającej z opinii podstawowej, którą biegły zmienił, przedstawiając nowe i właściwe wyliczenia. Zarzut naruszenia art. 382 i 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. należało więc uznać za usprawiedliwiony.

Skoro opinia biegłego nie została zakwestionowana, przyjąć należało, że stanowiła podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W ich świetle zasądzona kwota 79 800 zł nie jest wynagrodzeniem odpowiednim w rozumieniu art. 305² § 2 k.c. Wykazane zatem zostało przez stronę skarżącą także naruszenie tego przepisu.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 oraz art. 108 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).